

Heidi Petersen (FO)
Lagtingsrepresentant for Tjóðveldi
Varamedlem av Nordisk Råd

Norden som sentrum for udvikling af internationalt samarbejde indenfor miljø, energi, velferd og forsvarspolitik.

Lad mig begynde med at ridse op hvilken betydning det nordiske samarbejde har havt på udviklingen af det Føroske samfund.

Med en population på 48.000 mennesker har vi gennem alla tider havt et meget stort behov for at samarbejde med andre, og det mest naturlige har selvfølgelig været at samarbejde med vores nærmeste naboer og slægtninge, de andre nordiske lande.

Vi har udviklet vores samfund på de samme vælfærdsprinsipper som de andre nordiske lande, med undervisning og uddannelse, sosial- og vælfærdspolitik og tilbud om sundheds og helbredelsespolitik til vores borgere. mellem de nordiske lande.

Flere af de programmer er i Nordisk Råds regi. Kan nævne at vi er med i utvekslingsprogrammer af både elever og lærere på folkeskole- og gymnaisialniveau. Gennem nordiske idrætts og sport arrangemanger, har vi været meget engageret i mange år, og disse har været til meget stor gavn og fremmet forståelsen af den fælles nordiske identitet.

På kulturområdet har vi nydt megen stor gavn af det nordiske samarbejde, tænker på Nordens Hus og den enorme påvirkning indenfor nordisk kultur detta har åbnet døre for, en uvurderlig investering i den nordiske identitet og med til at kunne styrke denne i fremtiden, hvor det er så ufattelig vigtig at fastholde og videreudvikle vores fælles kulturarv, set i lyset af betydningen at have en stærk identitet i ein globaliseret verden.

Udover nordisk samarbejde i Nordisk Råd, har vi nydt gavn af Vestnordisk Råds eksistens. Sidst med et stort fælles Vestnordisk samarbejde om afholdelse af en redningsøvelse på søen ved Færøerne, hvor alle de Vestnordiske lande deltog med stor succes.

På det kommunale plan har næsten hver stor kommune, med respekt for sig selv, en vennsksabs og samarbejdskommune i et, helst flere, af de nordiske lande, der har til formål at udveksle erfaringer, udbygge miljø- og energipolitik og samarbejde om kultur og uddannelse. Disse samarbejder ser jeg som de allervigtigeste på det folkslige plan og uvurderlige i skabelsen og forståelsen af den nordiske kultur og identitet.

Hvis jeg skal sige noget om norden i fremtiden, så ser jeg Norden som en gryde hvor vi er sentrum for internationalt samarbejde indenfor alle områder, men vil her komme ind på Hoyvíkssáttmálan(frihandelsaftale mellem Island og Færøerne) miljø, energi, vælfærd og forsvarspolitik.

Hoyvíkssáttmálin, frihandelsaftalen mellem Island og Færøerne går ud på at alle varer og services kan handles frit mellem landene, modellen er som i EU, hvor man laver et indre marked uden begrænsninger for medlemslandene. I øjeblikket er der en vis interesse fra Grønlands side at deltage i dette indre marked, og vores håb fra Færøsk side er selvfølgelig at både Grønland og Norge vil blive en del af vores indre marked.

Som jeg ser det påbegyndte samarbejde med Island er der en forløber for et stærkt Norden indbefattet Grønland og Norge, der kan sætte Norden i fokus på alle betydelige samfundsområder og især indenfor miljø, energi, velfærd og forsvarspolitik.

Nogle eksempler:

Fiskirannsóknarstovan, vores fiskeriundersøgelses institution, går igang med et havforskningsproject med 10 mio kr over 3 år. Det ville være vældigt interessant at få de andre nordiske lande med i dette project. Til gavn for hele Norden, men også som et project der ville sætte fokus på Norden som central drivkraft i den internationale debat om hav og klima i et bredere perspektiv.

TACIT (trans atlantic clima institut) En forskningsinstitution under opbygning, med base på Færøerne, der kan sætte Norden i fokus i den internationale klimadebatt, være forløber for videnskabeligt begrundede forskningaresultater for klimaforhold i nordatlanten, og et project jeg vil appellere meget til at de øvrige land i Norden vil gå i samarbejde om. Selvfølgelig med bidrag fra vor venner fra vest.

SEAWAVE (alduorkuverkættlan) havbølgeenergiproject. Et meget spændende alternativt energiproject, der kan komme til at have revolutionerende betydning indenfor alternativ energi udvindelse i verden.

VELFERD: Færøerne er med i et nystartet project om en fælles nordisk velfærds portal, der indeholder oplysninger om alle velferdstjenester i de nordiske lande. Udover dette er vi i tæt samarbejde om behandlingsmuligheder for færøske patienter på danske hospitaler, men vi har meget stort behov for at udvide dette samarbejde med den øvrige Norden.

FORSVARSPOLITIKK: efter vores opfattelse bør Norden optræde på den forsvarspolitiske arena, som en neutral buffer i international forsvarspolitik. Færøerne har enstemmigt taget afstand fra aktiv deltagelse i internationale (Amerikanske) krige, og vil på ingen måde tage ansvar for den situation Danmark har bragt Norden i i denne sammenhæng, med aktiv deltagelse i krigen i Irak. Dette er en megen vigtig pointe for mig at fremhæve, og jeg appellerer til de øvrige nordiske lande til at tilslutte sig vores opfattelse og bygge videre på denne nordiske forståelse af verden, hvor dialog er vores middel til international akcept og forståelse. Jeg synes det ville være et meget stærkt budskab at bringe fra denne konference.

Til slut nogle bemærkninger om vores status i Nordisk Råd:

Vores status i Nordisk Råd er uholdbar i længden. Helsingfors aftalen bør ændres, og jeg appellerer hermed til bred opbakning fra jer vores frænder i Norden til at medvirke hertil.

Vi betaler ikke kontigent, vi har ingen reel indflydelse (fordi det er dem der betaler der har afgørelsen), vi kommer med forslag, og om det passer ind i de andre landes politikk, kan man lytte til os. Reelt er der ingen der er forpligtet til at høre på vores synspunkter og tage dem med i deres beslutningsgrundlag.

Derfor, ønsker man et Nordisk Råd, der omfatter hele Norden, så er eneste løsning selvstændigt medlemskab for de selvstyrende områder, Færøerne, Grønland, Åland og Samerne.